

De buurtkrant bericht al haar hele leven kritisch over de planvorming voor het Oude Westen. Dat blijven we ook doen, maar nu met de crisis gaan we er een schepje bovenop doen. Want je kunt natuurlijk denken: als de Grieken nou maar allemaal hun pensioen inleveren, kunnen wij weer gewoon verder. Of: Woonstad kan vast beter gokken dan Vestia. Of: uiteindelijk gaat het deelgemeentebestuur zich wel wat aantrekken van de kritiek van de gemeenteraad op de ondemocratische planvorming in het Oude Westen en gaan er drie bewoners in een adviescommissie zitten en dan is dat ook weer geregeld. Of: als we nou maar precies vastleggen wat die paar overgebleven buurtwerkers per minuut moeten doen, dan hebben we met minimale middelen maximaal sociaal profijt. En je kunt ook nog denken: in deze krappe tijden zullen ze zeker geen sporthal en school afbreken en driehonderd meter verderop weer opbouwen en grote kans dat die nieuwbouwprojecten ook op een laag pitje worden gezet, dus kan alles lekker bij het oude blijven. Dat kan je allemaal denken, maar 't kan ook anders. De economische crisis is ook een geschikt moment en een goede reden om ons economisch systeem anders in te richten: minder groei, ongelijkheid en ondoorzichtige financiële trucs, en meer zorg voor het milieu en een eerlijke verdeling. Woningcorporaties zouden hun bezit minder als vastgoed en meer als woningen van hun huurders kunnen zien. De deelgemeenteraadsleden en portefeuillehouders zijn weer *volksvertegenwoordigers*.

Het menselijke kapitaal van de wijk

De huurders vormen samen met de eigenaar-bewoners en de ondernemers het volk, het sociale hart en het menselijke kapitaal van de wijk. In hun dagelijkse doen en laten, maken zij het Oude Westen zoals die is, en zij kunnen de wijk ook beter maken. Want zij zijn een bron van historisch bewustzijn, levenswijsheid, praktische kennis, ideeën en emoties over de wijk; en ze maken er in hun vrije tijd werk van, op allerlei terreinen. Ze knappen op eigen initiatief de buitenruimte op, zoals in de Henegouwerlaan, het Adrianaplein, het Kogelvangerplein, de 's Gravendijkwal, de Tussentuin, de wijktuin, de Bloemkwekersstraat; en de stokroostegeluitvinder in de Gouvernestraat. Ze kennen en koesteren het cultureel-sociaal erfgoed van de wijk: de Drievriendendwarsstraat en de verhalen op de achterkant van de buurtkrant. Ze kennen de lol en het nut van samen dingen doen, zoals de vrijwilligers van de Leeuwenhoek, de dinsdagavondwandeldames van Odeon, de theetuin, de Wereldvrouwen, het Turkse republiekfeest, het kinderkerstfeest van de Vereniging Binnenweg en de jaarlijkse Zeskamp. Ze kennen de zorg- en knelpunten in de wijk, zoals Drugs in kleur, de ruilwinkel, het woonwensenonderzoek en de vrijwilligers van het wijkpastoraat. Ze weten hoe ze op een praktische manier voor elkaars kinderen kunnen zorgen, zoals de buurtouders, de duimdrop-, speeltuin- en huiswerkklasvrijwilligers en de tussenschooltijdmoeders op het Josephplein. Ze begrijpen het belang van informatie-uitwisseling: het actiegroepcafé, de buurtkrant en diverse websites; en het belang van het sociaal verband van de wijk, zoals de straatcomité's Sint-Mariastraat en Bajonetstraat.

Creativiteit, kennis, betrokkenheid en zorg

Het is maar een greep en wij denken dat er nog veel meer kennis, kracht en ideeën in de wijk zitten. En trouwens, ze mogen gerust ook uit een andere wijk, stad of land komen. Het gaat ons om een creatievere manier van denken over de toekomst van het Oude Westen dan nu gebeurt, ondanks of juist dankzij de economische crisis. Minder gefocust op geld en met meer erkenning van andere waarden: de betrokkenheid van mensen bij hun buurt, de zorg voor elkaar en voor de omgeving. Weg met die monitorbrillen en zien welke oplossingen bewoners en ondernemers in het Oude Westen zelf kunnen bedenken. 't Kan ook anders, zeiden de tijdelijke bewoners van de Sint-Mariastraat die hun huis uit moesten, we kunnen van ons eigen huis ook een modelwoning en een expositieruimte maken. 't Kan ook anders, zeiden deelnemers aan een bijeenkomst over woonservicegebieden. Als er in het Oude Westen niet genoeg parkeerruimte is voor een scootmobiel, dan maken we toch een scootcentrale in de wijk. 't Kan ook anders, als de bibliotheek in januari echt dicht gaat, dan kunnen we met een stel bewoners toch zelf wel een leeszaal inrichten.

't Kan ook anders, zegt de groep Blijfzelf in de Sint-Mariastraat, in plaats van dure hoogniveau-renovatie knappen we de huizen zelf op. 't Kan ook anders, op al die platte daken in het Oude Westen zouden zonnepanelen geplaatst kunnen worden. 't Kan ook anders.... denkt u dat ook wel eens, laat het ons weten, wij schrijven het graag voor u op en plaatsen het dan in de buurtkrant om weer andere mensen te inspireren. 't Kan ook anders, dit is het begin van een nieuwe rubriek, bedoeld als doorgeefluik en impuls voor andere manieren van denken over de toekomst van het Oude Westen, en de rest van de wereld.

Tekst: Joke van der Zwaard
Fotocollage: Karin ter Laak

Rotterdam, maart 2012

Bewoners geven de Bloemkwekersstraat een nieuw gezicht

Door de stadsvernieuwing verdwenen alle bloemen uit de Bloemkwekersstraat. Er kwam meer ruimte, een brede stoep, maar veel stenig smoezelig grijs. Na dertig jaar nemen bewoners het initiatief om hun straat mooier te maken door hem in te richten met geveltuinen XXL. Het resultaat mag er zijn. Wie volgt?

Het begon met een vies praatje tussen twee burens die elkaar van de Tussentuin kennen. De een heeft net kokhalzend een hoop menselijke uitwerpselen opgeruimd en wil tegels lichten en flinke prikplanten in de stinkhoek tussen hun voordeuren zetten. De ander, van beroep landschapsarchitect/tuinontwerper (Wolbert van Dijk), heeft een beter idee: een tuin over de hele lengte van de brede stoep in hun straat. Want schoon is fijn, maar van schoonheid wordt een mens pas echt gelukkig. Hij heeft al een plan klaar liggen, geïnspireerd op de sfeervolle Breitnerstraat. Zo wordt het bewonersinitiatief Geveltuinen XXL in de Bloemkwekersstraat geboren. Een buurvrouw schrijft een verhaal en haalt handtekeningen op bij de burens. De jury die de bewonersinitiatieven beoordeelt, vindt het een mooi plan. Ambtenaren van de Dienst Stadsontwikkeling krijgen er zelfs tranen van in de ogen. Er is nu geld en goodwill. In de wintermaanden maakt Gemeentewerken het werkplan voor het klaarmaken van de ondergrond en de herinrichting van de stoep. De initiatiefgroep gebruikt die tijd om in de zeven portieken minstens twee mensen te vinden die de tuinen willen aanleggen en onderhouden. Dat lukt, maar twee benedenwoners willen een tegeltuin voor hun raam. Een enthousiaste en deskundige amateur-tuinman helpt verschillende burens met het opstellen van een plantenbestellijst. Een clubje gaat bij Tuincentrum Van der Dussen kijken om ideeën op te doen. In Buenos Aires, waar de tuinontwerper sinds november tijdelijk woont en werkt, worden aan de lopende band aangepaste tekeningen gemaakt.

En dan gaat op maandagochtend 12 maart een aannemersbedrijf aan de gang met zeven man en een machine. In één dag ziet de straat er al heel anders uit, maar o jee, de twee tegeltuinen worden geplaveid met de oude vieze stoepetegels. 'Dat is niet de bedoeling', zeggen de bewoners. 'Zoveel gebakken klinkers is te duur', leggen de ambtenaren uit. Ze waren even vergeten dat het een bewonersinitiatief is, want dat probleem hadden ze natuurlijk ook aan de initiatiefnemers kunnen voorleggen. Dan hadden die ook kunnen meedenken én werken aan een oplossing. Bijvoorbeeld door Jop van der Lee, de baas van Ciolina, het aannemersbedrijf in de Bloemkwekersstraat, te bellen met de vraag of hij dit mooie initiatief van zijn overburen wil sponsoren door voor vijftig vierkante meter gebakken klinkers te zorgen. Dat gebeurt alsnog en een dag later liggen er twee mooie rooie klinkertuintjes. Zo mooi, dat de bewoners erachter besluiten om er potplanten op te zetten en dus alsnog mee te doen. Nog een akkefietje: de extra fietsnietjes op de stoep bij de tuinen zijn voor een deel weggehaald uit een

ander deel van de straat. 'Zelfs mijn fiets hebben ze meegesleept', vertelt een overbuurman. Dat gaat de deelgemeente-ambtenaar met Gemeentewerken recht- en terugzetten. Op zaterdag 24 en 31 maart hebben bewoners, geholpen door elkaar en door familie en vrienden, de beukenhagen geplant en zijn al een paar tuintjes ingericht.

De bewoners zijn zeer tevreden met het resultaat. En terecht, de straat veranderde van een smoezelige zijstraat in een sfeervolle stadsstraat. Zij zijn met recht trots op hun werk: op het eigen initiatief, de kwaliteit van het plan, het enthousiasmeren van de burens en natuurlijk het spitten en planten. De Bloemkwekersstraat doet zijn naam weer eer aan.

Joke van der Zwaard
Foto: Marianne Maaskant

Rotterdam, april 2012

't KAN OOK ANDERS

Een lees-, leen-, leer- en lezingzaal in het Oude Westen

Per 1 januari 2013 sluit de gemeentelijke bibliotheek op het Gerrit Sterkmanplein definitief zijn deuren. Protesten uit de wijk hielpen niet, maar laten we niet langer treuren om een voorziening die door jarenlange inkrimping van boeken- en tijdschriftcollectie en van openingstijden nog maar een schim was van wat hij ooit geweest is. Laten we iets nieuws creëren. Een plek waar mensen met een kopje koffie een krant kunnen lezen. Een plek waar studenten van VMBO tot universiteit kunnen studeren. Een plek waar mensen elkaar helpen om dingen via internet op te zoeken en te regelen. Een plek waar wereldvrouwen, krachtvrouwen en nog meer vrouwen over hun toekomstdromen kunnen praten en gelijk kunnen uitzoeken hoe ze een stapje in die richting kunnen zetten. Een plek waar nieuwkomers hun Nederlandse woordenschat kunnen oefenen en uitbreiden. Een plek waar lezingen worden gegeven over verre reizen, bijen, Arabische gedichten, de geschiedenis van het Oude Westen, zonne-energie, de euro en Cesaria Evora. Een plek waar mensen boeken neerleggen en boeken meenemen. Een plek waar je kunt dammen en schaken. Een plek waar voorgelezen wordt, voor kleine mensen en voor grote mensen. Een plek waar... er zijn een heleboel functies te bedenken bij een leeszaal; en in het Oude Westen wonen tal van mensen die daar iets te halen én te brengen hebben. Het is de ideale wijk om de eerste van liefst nog veel meer leeszaal in Rotterdam te starten. Dus laten we het er maar eens over hebben. Houd dinsdagavond 8 mei vrij. In de volgende buurtkrant laten we weten waar de ideeënuitswisseling over inhoud en aanpak van een leeszaal in het Oude Westen gaat plaatsvinden. We hebben al een plek in onze gedachten...

Maurice Specht en Joke van der Zwaard
Fotocollage: Karin ter Laak

Rotterdam, april 2012